

TULE KOGUKONNA ARENDAMISE INSPIRATSIOONIPÄEVALE PAI

Kogukonna **A**rendamise Inspiratsioonipäev ehk **KAI** tuleb jälle!

Kohtume **18.09 Tallinnas**, Ülemiste City's (**Õpiku konverentsikeskuses**), mis samuti omamoodi kogukond.

Sel korral ristime KAI aga PAI-ks!

Inspiratsioonipäeval saab kuulda erinevate kogukondade lugusid, kus ühel või teisel moel on kasutatud või toetatud olemasolevatele ressurssidele. **Läbi nende lugude kõlamise tahame kiita ja teha pai kõikidele Eesti kogukondade eestvedajatele ja liikmetele, kes on üles leidnud enda piirkonna ja/või inimeste tugevused!**

Kõlavad lood, mille keskmes on nii inimeste endi individuaalsed ressursid – kogemused, õnnestumised ja ebaõnnestumised, uskumused, väärtused; tugevad suhted kogukonna liikmete vahel; paikkondlik eripära ja/või ühendused/ institutsioonid, kes mõistavad kogukondade rolli ja nende ressursside olulisust. Päeva jooksul kuuleb iga osaleja kokku 4 kogemuslugu, millele järgneb ühine arutelu sellest, kuidas olemasolevaid ressursse kogukonna heaks tööle panna!

Avaettekande teeb **Grete Arro**, kes aitab meil leida vastuseid küsimusele – **miks on inimesele kogukonda vaja?**

Inspiratsioonipäev on kohtumispaik ja ühise mõtteruumi loomise koht kogukondade arendamise vajalikkusest ja võimalustest Eestis. Oled Sa kohaliku omavalitsuse töötaja, kogukonna arendaja või eestvedaja – inspiratsioonipäevalt saad uusi tutvuseid, värskeid ideid ja teadmisi kogukonna arendamisest.

AJAKAVA

Päeva modereerivad **Heleriin Jõesalu** ja **Eha Paas**
(Siseministeeriumi strateegilise partnerluse
projektijuhid, Eesti Rahvaülikoolide Liit)

10.00 – 10.30 Kogunemine & tervituskohv/-tee ja amps

10.30 Avastart!

Saame tuttavaks ja häälestume teemale.
Kuuleme Ülemiste City kogukonnast.
Sõna saab Mainor Grupi juhatuse liige Eneken Titov.

11.15 – 12.15 Peaettekanne **“Miks on inimesele kogukonda vaja?”**
Grete Arro, haridus- ja keskkonnapsühholoog, Tallinna Ülikool

12.15 – 13.10 Lõunapaus

13.10 - 13.40 Valmistume lugude kuulamiseks
ja ühiseks aruteluks!

Miks kogukondadele oma lugu vaja on?

Berit Kaschan, luuletaja, kirjandusteadlane ja -terapeut

ABCD lähenemine – mida see tähendab?

Ressurssidepõhisest kogukonna arendamisest

Eha Paas ja Heleriin Jõesalu

13.40 - 13.45 Liikumine aruteluruumidesse

13.45 - 14.55 Kogukondade lood: millist ressursi märkad?

→ Aruteluruum I

→ Aruteluruum II

14.55 - 15.25 Kohvipaus & liikumine gruppidesse

15.25 - 16.35 Kogukondade lood: millist ressursi märkad?

→ Aruteluruum I

→ Aruteluruum II

16.35 - 16.40 Liikumine peasaali

16.40 - 16.55 Kokkuvõtted: osalejalt osalejale

16.55 - 17.00 Lõppsõnad & asume koduteele!

→ 13.45 - 14.55 Kogukondade lood: millist ressursi märkad?

Aruteluruum I

Villy Võrk, MTÜ Töömaja

Villy lugu räägib sellest, kuidas oma keeruline elukogemus pöörata tugevuseks ja just sellele tuginedes toetada sõltuvusprobleemidega inimesi, kaasates neid kogukonda. Villy on MTÜ Töömaja tegevjuht ja kogemusnõustaja. Töömaja pakub üheaastast töökeskset rehabilitatsiooni, et vabaneda sõltuvusest – taastatakse tööharjumus, eneseväärikus ja tunne, et ollakse kellelegi vajalikud. Paraku rehabilitatsiooniteenusest alati ei piisa – oluline on luua inimesele keskkonda, mis hoiaks ära tagasi langemise vanadesse mustritesse. Kogukondadel on selleks suur potentsiaal. Juttu tuleb ka endisesse Järvakandi vallamajja loodavast kogukonnamajast.

Teda motiveerib seda tööd tegema ainult üks teadmine – parem elu on võimalik. Ta mõnab, et kuigi see võib vahel tunduda peaaegu võimatu, unistame me igaüks oma südames vabadusest.

Heldi Ruiso, kodanikualgatus Loov Viljandi

Heldi on kohal, kui on vaja julgustada ja muutusi esile kutsuda. Ta tõdeb, et iseenast tutvustades oleks ta varasemalt loetlenud ameti- ja töökohti. Nüüd on ta endalegi üllatuslikult avastanud pigem just võimaluste teejuhi/looja rolli, mis saadab teda pea igat töist valikut tehes. Heldi on vabaühenduse Loov Viljandi eestvedaja ning igapäevaselt töötab ta Eesti Koostöö Kogus. Loov Viljandi on kogukonnaalgatus, kuhu kuuluvad viljandlased, kel on soov panustada Viljandi ainulaadsesse elukeskkonda, mis säiliks kulgevana ja pehmena, kasvaks kaasavaks, elamiseks ja töötamiseks parimaks paigaks.

Heldi lugu räägib sellest, kuidas linnakodanikuna olla julge ja trotsida kinniste kabinetite taga tehtavaid otsuseid, seda ikka selleks, et luua ruumi avatud valitsemiseks ja et kõigil oleks võimalus kaasa rääkida oma kodukoha käekäigus osas.

→ 13.45 - 14.55 Kogukondade lood: millist ressursi märkad?

Aruteluruum II

Äksi kogukond, Tiina Tambaum

Kes veel ei tea, siis Äksi külast leiab kogukonnakunsti, mis on esitatud sotsiaalkriitilise ja pidevalt areneva installatsioonina koondnimetuse all "Äksi Kaubanduskeskus". Tiina sõnul on Äksil kogukonnakunsti tehes soov teisi kogukondi mitte kopeerida ning luua midagi omanäolist. Kogukonnakunsti ressursideks on inimeste need anded, oskused ja vara, mille olemasolu ja väärtust nad ise võibolla ei tajugi. Ühistegevus annab vabaduse ja võimaluse olla loominguiline, samas on see kogukonda ühendava jõuga, see on olnud alguspunktiks naabritevahelisele tutvusele ja abistamisele.

Tiina lugu toob esile ka just erivanuses inimeste sidumise kogukonnaks. Tema sõnul on oluline kutsuda teadlikult igas vanuses inimesi, sh vanemaid kogukonna liikmeid osalema ning luua põlvkondade ühisteoseid. Ta mõnab, et selleks on aga tarvis usaldust ning teha palju individuaalset ettevalmistustööd.

Järva-Jaani kogukond, Arto Saar

Järva-Jaani on üks eriline paik, kus ei ole jäänud ükski olemasolev ressurss märkamatuks. Just selle nimel loodi ka MTÜ Järva-Jaani Kogukond, mis ühendab selle kandi aktiivseid inimesi, kes on valmis panustama kodukoha arengusse. Kogukonna loo räägib Arto Saar, kes just ressursipõhisest kogukonna arendamisest (ehk ABCD lähenemisest) lähtudes algatas oma ülikooliõpingute ajal Järva-Jaani kogukonna ressurside kaardistamise ja kogumise. Eialgu Exceli tabelisse kogutud info sai sel aastal kogukonna veebilehe kuju ning Järva-Jaani kogukonna ressursid on nüüd leitavad veebilehel www.jarva-jaani.ee. Selline ressursidel põhineva suhtevõrgustiku punumine on toonud Järva-Jaani mitmeid huvitavaid algatusi, koostöövõimalusi ja ettevõtjate huvi ning investeeringuid, kuid mis kõige olulisem – rõõmu ja eneseteostamise võimalusi paljudele kogukonnaliikmetele.

→ 15.25 - 16.35 Kogukondade lood: millist ressursi märkad?

Aruteluruum I

Kalamaja muuseum, Kristi Paats

2021. aastal avatud Kalamaja muuseum on hubane koht nii kohalikele elanikele kui ka külalistele. Sealsed näitused, publikuprogrammid ja eriilmelised kogukonnaprojektid aitavad tutvuda kohaliku ajaloo, tänapäeva ja tulevikuga. Kalamaja muuseum võtab kokku killukese piirkonna värvikast olemusest.

Kogukonnamuuseum on loodud esimesest hetkest üheskoos Kalamaja kandi inimestega. Selle loo räägib meile Tallinna Linnamuuseumi, Kalamaja muuseumi juhataja Kristi Paats. Ta tõdeb, et selline muuseumi loomise meetod on ainulaadne kogu Eestis.

Päästeamet

Traditsioonilisena nähakse turvalisuse tagajatena Päästeametit ning Politsei- ja Piirivalveametit, laiemalt ka riigikaitsega seotud ameteid ja organisatsioone. Turvalisus algab aga igast inimesest endast ning sellest, et inimesed hoolivad endast, oma lähedastest, oma riigist ning ümbritsevast keskkonnast. Päästeamet organisatsioonina on teinud palju samme selleks, et olla kogukondadele ja kohalikele omavalitsustele ankurorganisatsiooniks turvalisuse ja kriisivalmiduse suurendamisel. Olgu selleks (koos)töö vabatahtlikega, päästekomandode koostöö KOVide, kogukondade ja ettevõtetega, sh nende koolitamine, taotlusvoorud kohalikele MTÜdele, korteriühistutele jne.

→ 15.25 - 16.35 Kogukondade lood: millist ressursi märkad?

Aruteluruum II

MTÜ Lahemaa Turismiühing, Kaisa Linno

Lahemaa on Eesti vanim ja suurim rahvuspark, mis võlub oma mitmekesiste loodusmaastike ja rikkaliku kultuuripärandiga. Seal saab nautida looduse vaikust ja rahu liivasel mererannal, ürgses rabas, kadakasel loopealsel või roheluses jõekaldal.

Ent samal ajal on see ka turismipiirkond, mis asub kahe maakonna neljas omavalitsuses – Kuusalu vallas ja Loksa linnas Harjumaal ning Haljala ja Kadrina vallas Lääne-Virumaal. Lahemaal elab ca 3000 inimest. Kuidas ühes rahvuspargis liita erinevad kogukonnad ühtseks võrgustikuks, nii et pörkuda võivad huvid ei segaks? Kuidas leida tasakaal kodukonnaliikmete, külaliste soovide ja looduskaitse vahel? Lahemaa loo räägib meile MTÜ Lahemaa Turismiühingu eestvedaja Kaisa Linno.

Meeste Koda Haapsalu Kuur, Urmas Käär, Hannes Danilov, Juhan Märtsoo

MTÜ Meeste Koda Haapsalu Kuur on muutumas kogu Läänemaa meeste südameks ja kaaslaseks. On mehi, kes võitlevad üleminekuga tööelust pensionile. Palju on ka neid mehi, kes on üksi ja elavad pidevalt isolatsioonis ning ei tea kuidas luua ühendust kogukonnaga. On mehi, kes on kolinud alles Läänemaale, kellel on vaja leida uusi sõpru. Haapsalu Kuuri liikmeks saamine võib seda pakkuda. Haapsalu Kuuri loo räägivad Urmas Käär, Hannes Danilov, Juhan Märtsoo.

Haapsalu Kuur on katusorganisatsiooni Meeste Koja liige, mille eesmärk on seista Eesti meeste heaolu, tervise ja suhtluse eest, käsitöökuste hoidmise ja meeste kuuride (Men's Shed) põhimõtete propageerimise eest Eestis.

MIKS OSALEDA?

Päev täis inspiratsiooni – pane ennast valmis innustavateks näideteks Eestist, kuidas ehitada kogukonda, mis tuleb muutuste ja kriisidega paremini toime

Saa osaks kogukonnast ja leia mõttekaaslasi – üksi nokitsemise asemel saad tuttavaks teiste kogukonna asja ajavate inimestega ja osaks kogukonna arendamise toetavast kogukonnast

Suurenda oma võrgustikku – kogukonna arendajad ja eestvedajad, kohalike omavalitsuste töötajad, akadeemikud, vabaühenduste võtmeisikud, valdkonna juhtivad mõtlejad, riigiesindajad jpt – tõenäoliselt leiad päevalt kedagi, kes saab Sinu tegemistele hoogu või väljundit pakkuda

Saa uusi teadmisi ja oskusi – õpid valdkonna praktikutelt nippe ressursipõhiseks kogukonna arendamiseks ja suurendad oma arusaama kogukondadest

Registreeri sündmusele hiljemalt 11. september siin:

<https://forms.gle/aeNmTJgcdVKmWFVf8>

Lisainformatsioon:

Eha Paas (517 0214, ehapaas@gmail.com) ja

Heleriin Jõesalu (5341 4905, heleriin.joesalu@rahvaulikoolideliit.ee)

Kogukonna arendamise inspiratsioonipäev on korraldatud Siseministeeriumi strateegilise partnerluse "Kogukonnakeskse lähenemisviisi rakendamine 2023–2026" raames. Strateegilise partnerluse elluviimiseks teevad koostööd MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused, Tartu Ülikool (Ühiskonnateaduste Instituut), Eesti Rahvaulikoolide Liit, Eesti Koostöö Kogu, OÜ Toimevõimendi.

TARTU ÜLIKOO
ühiskonnateaduste instituut

SISEMINISTEERIUM

KO
GU Eesti
Koostöö
Kogu

TOIMEVÕIMENDI